

Šiemet 80 metų sukako vienam iškiliausių visų laikų Lietuvos poetų Sigitui Gedai (1943 02 04–2008 12 12). Šia proga liepos 12 d. 17.15 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos konferencijų salėje pristatoma fotografijų paroda „Sigitos Gedos veidai“. Joje pažvelgsime į didį kūrėją įvairiais rakursais, dar geriau pažinsime ne vien skaitydami poeziją.

*Dabar norėčiau būti savim.
Žiauriu, tamsiu, negailestingu.
Bejėgiu, sergančiu, tauriu.
Mirštančiu ir atgimstančiu. Tam, kad gyvenčiau.*

Sigitas Geda, iš eilėraščio „20 prisipažinimų“

Parodos atidaryme – pokalbis su jos sumanytoju ir kuratoriumi Tomu Ivanausku, meninininko Arūno Kulikausko vaizdo etiudas „Sigitas Geda apie kvant“, atskleisiantis įdomių poeto išvalgų.

Fotografijos iki rugpjūčio 7 d. eksponuojamos bibliotekos I a. erdvėse ir konferencijų salėje.

Skirtingus S. Gedos veidus skirtingais gyvenimo etapais užfiksavo fotografai Antanas Sutkus, Algimantas Kunčius, Romualdas Rakauskas, Algimantas Aleksandravičius, Romualdas Požerskis, Ona Pajėdaitė ir kiti.

Fotografijose – poetas su šeima namų aplinkoje, tėvo sodyboje, renginiuose, su kolegomis. Kiekvienas autorius stengėsi įamžinti ne tik S. Gedos veidą, bet labiau jo sielą, kurioje snaudė ugnikalniai, plaukiojo žuvys, skraidė paukščiai, meilė kiekvienam gyvam padarui maišėsi su amžinu pasaulio chaosu.

Sigitas Geda – poetas, dramaturgas, eseistas, literatūros kritikas, vertėjas. Parašė per penkias dešimtis knygų. Pelnė daug įvairių premijų, tarp jų – Baltijos Asamblėjos premiją, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordiną, Gabrielės Petkevičaitės-Bitės premiją, Lietuvos rašytojų sąjungos premiją, Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didįjį kryžį. S. Geda siūlytas ir Nobelio premijai.

„Sigitas Geda – universalios mitinės atminties poetas. Jis modernizavo lietuvių poeziją: išplėtė mitologinės vaizduotės galimybes, sukūrė unikalų meninį pasaulį, kuriame susilydė mitas, religija, kultūra, literatūra, gamta, istorija ir žmogaus kasdienybė. Jo poezijoje jaučiamas nuolatinis ryšys tarp to, kas buvo dar priešistorėje, ir šiandienos; ieškoma

universalios mitinės atminties, supinamos senosios lietuvių literatūros, Rytų poezijos, Viduramžių dailės, Biblijos, senųjų kultūrų mitologijos. Žemė, kosmosas ir žmogus suvokiami kaip lygiaverčiai partneriai, giedama giesmė gyvybei“, – teigia literatūrologas Kęstutis Nastopka.

Poetas, prozininkas, literatūros kritikas Rimantas Kmita rašo: „Savo autoritetus Geda suvokia kaip tėvus, tačiau pats poetas toli gražu nebuvo paklusnus ir nuolankus vaikas. Jis maištininkas, sūnus palaidūnas, jo santykis su tėvais įtemptas, čia vyksta ir dialogas, ir grumtynės. Gal dėl to užsimojo versti sudėtingiausius autorius, Vakarų kultūros genijus (Dantę (Dante), Viljamą Šekspyrą (William Shakespeare), Artūrą Rimbo (Arthur Rimbaud), Šarlą Bodlerą (Charles Baudelaire), Polį Celaną (Paul Celan) ir kt.), svarbiausius tekstus ir šventraščius (Psalmių knygą, Giesmių giesmę, Koraną), net gerai nemokant tų kalbų, remiantis kitais vertimais, konsultuojantis su specialistais.“

Parodos sumanytojas ir kuratorius – Tomas Ivanauskas, einantis kultūros atašė pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje Ukrainoje, vykdamas kultūros atašė funkcijas Sakartvele. 2019–2022 m. – kultūros atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Kinijoje ir Pietų Korėjoje.

